

Nr 17

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen rörande ratifikation av en konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet; given Stockholms slott den 4 januari 1956.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att godkänna, att Sverige ratificerar en den 15 september 1955 undertecknad konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet.

GUSTAF ADOLF

John Ericsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den konvention, som förelägges riksdagen för godkännande, ansluter sig i sakligt hänseende nära till och ersätter ett flertal gällande nordiska överenskommelser rörande ålders- och invalidpensionering, yrkesskadeförsäkring, mödrahjälp, barnbidrag och vård åt nödställda. Konventionen avser även sjuk- och arbetslöshetsförsäkring, men det förutsättes att nuvarande nordiska avtal om överflyttning mellan ländernas försäkringar och om sjukhjälp vid tillfällig vistelse i annat nordiskt land skall bestå vid sidan av konventionen. Konventionen omfattar vidare vissa grenar av social trygghet, som ej förut reglerats i nordiska överenskommelser, bl. a. folkpensioneringens efterlevandeförmåner, bidragsförskott och arbetslöshetshjälp.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1956.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Ericsson, fråga om *ratifikation av en konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet* samt anför.

Under en lång följd av år har mellan de nordiska länderna bedrivits ett omfattande socialpolitiskt samarbete, som bl. a. resulterat i ett flertal överenskommelser om ömsesidighet beträffande sociala förmåner. Sedan frågan om att utbygga dessa överenskommelser och samla alla regler i en enda nordisk konvention om social trygghet dryftats, bl. a. vid Nordiska rådets första session år 1953, togs arbetet härmed upp inom Nordiska socialpolitiska kommittén, som tillsatte ett redaktionsutskott med uppgift att utarbeta ett förslag till en dylik konvention. Vid sin tredje session år 1955 lämnades Nordiska rådet tillfälle att yttra sig rörande ett av redaktionsutskottet utarbetat konventionsutkast. Här om hänvisas till rådets socialpolitiska utskotts betänkande nr 8 och till rådets protokoll för den 3 februari 1955 (dagordningen punkt 1). Sedan kommittén vid möte i mars 1955 gjort vissa justeringar i utkastet, inhämtades, såvitt angår vårt land, yttranden i ärendet från pensionsstyrelsen, socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, arbetsmarknadsstyrelsen, medicinalstyrelsen, kommerskollegium, statens utlänningskommission, Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen i Sverige och Tjänstemännens centralorganisation. Härvid framfördes vissa synpunkter, som i allt väsentligt beaktats under ärendets fortsatta behandling inom kommittén. Dess arbete har resulterat i ett förslag till konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet, vilket jämte tillhörande slutprotokoll godkänts av de olika ländernas regeringar och undertecknats den 15 september 1955 vid nordiska socialministermötet i Köpenhamn.

Konventionen och slutprotokollet har upprättats på de olika nordiska ländernas språk. Den svenska texten torde få såsom bilaga fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Konventionen blir bindande först sedan den ratificerats. Den träder i kraft första dagen i den månad, som infaller två hela kalendermånader efter den dag, då samtliga länders ratifikationshandlingar deponerats.

De överenskommelser, som konventionen avser att ersätta och som finnes förtecknade i artikel 37, har såvitt angår vårt land ingåtts av Kungl. Maj:t med stöd av fullmakter i olika lagar och författningar på hithörande område. Den nya konventionen har emellertid ett mera vidsträckt tillämpningsområde än dessa överenskommelser; såsom närmare kommer att belysas i det följande spänner den över mycket stora delar av det sociala fältet. Med hänsyn till dess omfattning och då ett godkännande av konventionen förutsätter vissa lagändringar, som kommer att anmälas i särskild ordning denna dag, bör den föreläggas riksdagen för godkännande.

Beträffande h u v u d p r i n c i p e r n a i konventionen må följande nämnas.

I inledningen till konventionen ges uttryck åt uppfattningen, att medborgare i ett av de nordiska länderna skall i ett annat av länderna i princip vara likställd med landets egna medborgare i förhållande till lagstiftningen om social trygghet. Vidare uttryckes önskemål om att denna likställighet, vilken redan nu gäller i fråga om vissa socialförmåner, skall omfatta alla grenar av social trygghet. Detta önskemål kommer, om konventionen antages, att förverkligas i betydande omfattning, men såsom framgår av den följande framställningen har det inte ansetts möjligt att genomföra likställighetsprincipen över hela linjen.

I det internordiska socialpolitiska samarbetet har hittills i allmänhet tillämpats den grundsatsen, att ömsesidiga utfästelser måste föreligga i fråga om varje särskild förmån för att en konvention skall komma till stånd. Ett land har med andra ord i regel inte kunnat genom en konvention tillförsäkra sina medborgare en viss förmån i ett annat land, med mindre det förra landet kunnat erbjuda det senare landets medborgare en förmån av motsvarande slag. Den nya konventionen bryter i viss mån härmed. Det förutsättes nämligen, att samtliga nordiska länder skall kunna ratificera konventionen i dess helhet, även om full ömsesidighet mellan alla länderna inte uppnås beträffande varje särskild förmån. Ömsesidighetskravet anses i stället uppfyllt genom att varje land öppnar tillgång för de andra ländernas medborgare till alla de förmåner, som landet har att erbjuda inom konventionens ram.

Varje land skall själv stå för de kostnader, som följer av konventionens bestämmelser; se artikel 32. Någon refusion skall således ej äga rum mellan länderna. Från denna regel, som även ligger till grund för nu gällande nordiska överenskommelser, göres dock vissa undantag, vartill jag återkommer i det följande.

Konventionen innehåller tre delar. I första delen anges konventionens omfattning. Den andra innehåller de bestämmelser som skall gälla för de olika förmånsgrenarna. I den tredje finns intagna vissa för alla förmånsgrenar gemensamma bestämmelser samt regler av teknisk natur.

Konventionens omfattning i materiellt hänseende antydes redan i dess rubrik genom det där använda uttrycket social trygghet. Det har inte varit möjligt att genom en allmän definition fastslå, vad som skall förstås med detta uttryck, vars innebörd är något olika i de olika länderna. I *första delen artikel 1* angives därför, att konventionen omfattar förmåner, som enligt i vederbörande land vid varje tidpunkt gällande sociallagstiftning och i anslutning därtill utfärdade bestämmelser utgår vid ålderdom, nedsatt arbetsförmåga, sjukdom, olycksfall och yrkessjukdom, arbetslöshet, havandeskap och barnsörd samt till barn, efterlevande och nödställda. Till belysning av konventionens omfattning har i slutprotokollet intagits en förteckning över de förmåner resp. den lagstiftning, som vid tiden för undertecknandet skulle falla inom konventionens tillämpningsområde. För innehållet i förteckningen såvitt angår Sverige redogöres i det följande i samband med att konventionens bestämmelser rörande olika förmånsgrenar behandlas. Vad angår förteckningen för de övriga länderna hänvisas till slutprotokollets text. Här må endast framhållas, att den svenska lagstiftningen i stort sett äger sin motsvarighet i den lagstiftning som angivits för ettvarvt av de övriga länderna.

Den personkrets, å vilken konventionen äger tillämpning, omfattar inte blott medborgarna i de fem nordiska länderna utan även vissa andra kategorier. Enligt *artikel 25* skall nämligen, i likhet med vad som gäller enligt de nuvarande överenskommelserna, med medborgare i ett av länderna likställas den som är statslös men senast varit medborgare i vederbörande land. I fråga om två socialförsäkringsgrenar, nämligen sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna, omfattar konventionen envar, som i något av länderna är ansluten till sådan försäkring, oavsett vederbörandes medborgarskap. Detta gäller dock endast i fråga om överflyttning mellan försäkringarna i de olika länderna och om sjukhjälp under tillfällig vistelse i annat nordiskt land. Även härutinnan överensstämmer konventionen med vad som redan gäller enligt nuvarande nordiska överenskommelser i dessa ämnen.

Andra delen av konventionen, som innehåller bestämmelser rörande särskilda grenar av social trygghet, är indelad i åtta kapitel, av vilka *kapitel I* handlar om förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande och vid ålderdom. För Sveriges del avses här ålders-, invalid- och änkepension samt sjukbidrag jämte tillägg till dessa förmåner enligt lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering, bidrag till änkor och änklingar med barn enligt lagen därom den 26 juli 1947 ävensom åtgärder inom den statliga och statsunderstödda invaliditetsförebyggande verksamheten samt statlig och statsunderstödd arbets- och vanförevård, däri inbegripen vård av dövstumma och blinda. På detta område gäller f. n. mellan de nordiska länderna dels en konvention av den 27 augusti 1949 om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner (SFS 582/49), dels en konvention av den 20 juli 1953 om ömsesidigt utgivande av förmåner i anledning av nedsatt arbetsförmåga (SFS 601/54). Båda dessa överenskommelser är avsedda att ersättas av den nya konventionen, som emellertid har ett mera vidsträckt till-

lämpningsområde än de. De nuvarande överenskommelserna omfattar nämligen ej änkepension och ej heller bidrag till änkor och änklingar med barn, vilka förmåner nu första gången avhandlas i en nordisk konvention.

Beträffande folkpensioneringen föreligger stora skiljaktigheter mellan de nordiska ländernas lagstiftning, bl. a. i fråga om pensionsålder, pensionsbelopp och pensionernas beroende av inkomsten. Som exempel må nämnas, att rätt till ålderspension enligt norsk lagstiftning inträder först då vederbörande fyller 70 år, under det att pensionsåldern i Danmark i vissa fall är så låg som 60 år, nämligen för ensamstående kvinnor. För att hindra att dessa skiljaktigheter obehörigen utnyttjas kräves enligt nuvarande överenskommelser i allmänhet en viss tids vistelse i förmånslandet innan rätt till folkpension inträder. Under förarbetet till den nya konventionen har diskuterats möjligheten att slopa eller uppmjuka nämnda tidsvillkor, som ju innebär ett undantag från likställighetsprincipen, men med hänsyn bl. a. till frågans invecklade beskaffenhet och till önskvärdheten att så snart som möjligt sätta konventionen i kraft har nuvarande bestämmelser ansetts böra bibehållas åtminstone tills vidare.

För rätt till allmänna invalidpensionsförmåner — för svensk del invalidpension och sjukbidrag från folkpensioneringen — kräves enligt *artikel 2*, att vederbörande vistats i förmånslandet oavbrutet minst fem år omedelbart innan ansökan om sådan förmån göres. Har han under sin vistelse i förmånslandet minst ett år varit fysiskt och psykiskt i stånd att utöva normal förvärvsverksamhet, är det dock tillfyllest att han omedelbart före ansökningen oavbrutet vistats därstädes i ett år. För rätt att erhålla proteser och andra hjälpmedel samt att bli delaktig av sjukvårds- och eftervårdsävensom arbetsvårdande åtgärder uppställs inget annat villkor än att vederbörande skall vara stadigvarande bosatt i förmånslandet. I samtliga dessa avseenden överensstämmer konventionen med vad som redan nu gäller.

Artikel 3 handlar om allmänna efterlevandeförmåner, såvitt angår Sverige änkepension från folkpensioneringen samt änke- och änklingsbidrag. För rätt att erhålla dessa förmåner, som ej omfattas av de nuvarande överenskommelserna, har i analogi med vad som gäller rörande invalidpensionsförmånerna ansetts böra uppställas krav på en viss tids oavbruten vistelse i förmånslandet. Tidskravet är enligt konventionen uppfyllt, om den avlidne vistats i förmånslandet oavbrutet minst fem år omedelbart före dödsfallet eller om han därstädes åtnjöt invalidpension; i senare fallet måste han ju ha vistats i förmånslandet minst så lång tid som anges i artikel 2. I båda fallen kräves därjämte, att den efterlevande var bosatt i förmånslandet vid dödsfallet. Det har nämligen ansetts ej böra komma i fråga att, om makarna vid dödsfallet bott i skilda länder, tillerkänna den efterlevande rätt att erhålla ifrågavarande förmåner så snart han eller hon flyttat till det land, där den avlidne bott. En regel av denna innebörd skulle alltför lätt kunna missbrukas. Enligt sista ledet i artikeln är tidsrekvisitet emellertid uppfyllt, om den efterlevande själv vistats i förmånslandet oav-

brutet minst fem år omedelbart före ansökningen. Det spelar i detta fall ingen roll, om den avlidne vistats därstädes.

Enligt *artikel 4* fordras för rätt till allmän ålderspension jämte tilläggsförmåner minst fem års oavbruten vistelse i förmånslandet omedelbart före pensionsansökan. Om vederbörande, då han uppnår pensionsåldern, redan uppbär sådan invalid- eller efterlevandeförmån, som avses i artiklarna 2 och 3, äger han emellertid utan hänsyn till vistelsetidens längd få denna förmån ersatt av ålderspension enligt samma regler som gäller för vistelselands egna medborgare. Därigenom förebygges ett uppehåll vid övergång från invalidförmån till ålderspension.

Angående beräkningen av vistelsetiden har i *artikel 30* samt i *slutprotokollet* under *litt. B 4* intagits vissa bestämmelser, som helt ansluter sig till vad som redan nu gäller. Enligt *artikel 30* skall vid tillämpning bl. a. av artiklarna 2, 3 och 4 bortses från tillfällig frånvaro från vistelselandet, och enligt slutprotokollet anses frånvaro vara tillfällig, om den, när det kräves fem års vistelse, varje gång inte sträcker sig över fyra månader och, då det fordras ett års vistelse, varje gång inte är av längre varaktighet än en månad. I båda fallen kan, när särskilda skäl talar därför, även längre bortovaro anses som tillfällig. Perioder av tillfällig frånvaro inräknas inte i vistelsetiden.

Om man bortser från det krav på viss tids vistelse i förmånslandet, som uppställs i artiklarna 2—4, skall personer, som omfattas av konventionen, ha rätt att erhålla ifrågavarande förmåner på samma villkor och enligt samma regler som förmånslandets egna medborgare. När det gäller förmåner, som är beroende av kommunala beslut, har emellertid de fördragslutande länderna i *slutprotokollet* under *litt. A* gjort en reservation, vartill motsvarighet finnes i nuvarande överenskommelser. Varje land har i detta avseende endast åtagit sig att sträva efter att tillförsäkra personer, som omfattas av konventionen, även sådana förmåner. För svenskt vidkommande är det här fråga om de kommunala bostadstilläggen.

I *artikel 5* finnes regler om sådana försäkringsmässiga ålders-, invalid- och efterlevandeförmåner, för vilka utgifterna helt eller i övervägande grad täckes av de försäkrade eller deras arbetsgivare. För dylika förmåner uppställs inte något krav på viss tids vistelse. Däremot fordras stadigvarande bosättning i förmånslandet för att vederbörande skall vara likställd med detta lands egna medborgare. Som exempel på förmånsformer, som avses i artikeln, må nämnas de norska pensionsförsäkringarna för sjömän och skogsarbetare.

I *kapitel II* upptages bestämmelser om förmåner vid sjukdom. Såsom framgår av slutprotokollet avses härmed för Sveriges vidkommande sjukhjälp enligt lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring och läkemedel enligt förordningen den 4 juni 1954 angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

I *artikel 6* fastslås likställighetsprincipen. Det föreskrives nämligen där,

att för medborgare i ett av de fördragsslutande länderna — och med medborgare likställes här liksom eljest i artikel 25 angivna statslösa personer — skall i fråga om inträde i och förmåner från sjukförsäkringen i ett annat av länderna gälla samma villkor och regler som för landets egna medborgare. Vad angår Sverige medför denna bestämmelse, att det krav på mantalsskrivning här i riket, som i 5 § sjukförsäkringslagen uppställles för att andra än svenska medborgare skall bli sjukförsäkrade, bortfaller beträffande personer, å vilka konventionen är tillämplig. Däremot kvarstår givetvis för dem det även för svenska medborgare gällande bosättningskravet.

I *artiklarna 7 och 8* meddelas bestämmelser om överflyttning mellan sjuk-kassor i de nordiska länderna och om sjukhjälp under tillfällig vistelse i annat nordiskt land. Härom finnes redan en konvention av den 20 juli 1953 mellan Sverige, Danmark, Island och Norge (SÖ 10/54; ändr. 8/55). Under arbetet på den nya konventionen har övervägts att i denna inarbeta den nuvarande konventionens bestämmelser. Det har emellertid ansetts, att dessa bestämmelser är alltför detaljerade för att lämpligen böra inflyta i den nya konventionen. Man har därför nöjt sig med att i den nya konventionen fastslå huvudprinciperna och att i fråga om detaljerna hänvisa till särskild överenskommelse, varmed åsyftas nyssnämnda konvention av år 1953. Sålunda fastslås i artikel 7, att den, som är sjukförsäkrad i ett av de fördragsslutande länderna och bosätter sig i ett annat av dem, har rätt att, oavsett ålder och hälsotillstånd, bli överflyttad till sjukförsäkringen i det nya bosättningslandet på de villkor och enligt de regler som fastställles i särskild överenskommelse, som skall bygga på principerna för det nya bosättningslandets bestämmelser om överflyttning mellan sjuk-kassor. Vidare stadgas i artikel 8, att den, som är sjukhjälpförsäkrad i ett av länderna och under tillfällig vistelse i ett annat av dem plötsligt blir sjuk och i behov av läkarvård eller sjukhusvård, äger rätt till sjukhjälp från sjukförsäkringen i vistelselandet på de villkor och enligt de regler för utgivande av sådan sjukhjälp — avseende bl. a. hjälpens varaktighet — som fastställles i särskild överenskommelse. Sjuk-kassa, som utgivit sjukhjälp enligt artikel 8, är inte berättigad till gottgörelse härför från den sjuk-kassa, där vederbörande är försäkrad, och äger ej heller uttaga avgift av den försäkrade.

I detta sammanhang må nämnas, att förhandlingar upptagits i syfte att revidera 1953 års konvention om överflyttning mellan sjuk-kassor och om sjukhjälp vid tillfällig vistelse i annat nordiskt land.

Såsom tidigare framhållits avser kapitel II för Sveriges del ej blott sjukhjälp enligt sjukförsäkringslagen utan även läkemedel enligt förordningen den 4 juni 1954 om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel. Förmånen av fria eller rabatterade läkemedel enligt nämnda förordning tillkommer — utom i visst undantagsfall som saknar intresse i detta sammanhang — endast den, som är försäkrad enligt lagen om allmän sjukförsäkring. Genom att de personer, som konventionen avser, blir sjukförsäkrade enligt

samma regler som gäller för svenska medborgare kommer de även i åtnjutande av samma läkemedelsförmåner som svenskar.

Kapitel III avser förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom. För Sveriges del är det här fråga om ersättning enligt ett flertal lagar och författningar, nämligen lagen om yrkesskadeförsäkring, lagen om krigsförsäkring för sjömän m. fl., förordningen om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsåtgärd drabba sjömän m. fl., förordningen om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsåtgärd drabba fiskare, förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m., och förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet i civilförsvaret — alla dessa författningar är utfärdade den 14 maj 1954 — samt militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 och kungörelsen den 26 maj 1954 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.

I *artikel 9 första stycket* fastslås beträffande lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring, att territorialitetsprincipen i regel skall gälla, d. v. s. att vederbörande skall skyddas av lagstiftningen i det land där arbetet utföres. Därvid skall med arbete i ett av länderna jämsställas anställning på fartyg, som för vederbörande lands flagga. Enligt *artikel 9 tredje stycket* skall motsvarande gälla såvitt angår rätten till förmån enligt annan i kapitlet avsedd lagstiftning än yrkesskadeförsäkringslagstiftningen.

Från territorialitetsprincipen göres av praktiska skäl vissa undantag i *artikel 10*. Personal, som av företag med säte i ett av länderna utsändes för arbete i ett annat av länderna, skall sålunda enligt punkt a) i artikeln kvarbli under lagstiftningen i det land, där företaget har sitt säte, under de första tolv månaderna av vistelsen i det andra landet. Om arbetet blir av längre varaktighet, blir vederbörande omfattad av vistelselandets lagstiftning. Möjlighet öppnas dock för vederbörande myndigheter att i undantagsfall medge förlängning av nyssnämnda tolv månadersperiod.

Resande personal med land- eller lufttransportarbete, som utföres inom mer än ett av de nordiska länderna, skall enligt den undantagsregel, som upptagits under b) i artikel 10, omfattas av lagstiftningen i det land, där verksamheten har sitt säte. Är vederbörande ej bosatt i detta land utan i ett annat av länderna och där utför arbete för verksamheten, skall dock sistnämnda lands lagstiftning tillämpas. Vad sist sagts skall enligt anteckning i *slutprotokollet* under *litt. B 2* ej gälla i fall, då olycksfallsförsäkring i arbetstagarens bosättningsland väl är obligatorisk men ej automatisk utan beroende på anmälan från arbetsgivaren samt denne underlåtit att göra anmälan och sådan underlåtenhet enligt detta lands lagstiftning som regel medför, att arbetsgivaren själv blir skyldig att svara för försäkringsförmånerna. I dylikt fall skall arbetstagaren i stället vara skyddad av försäkringen i det land, där verksamheten har sitt säte. Denna anteckning har tillkommit bl. a. för att skydda svenska arbetsgivare, som är vana vid den svenska

automatiska försäkringen och därför lätt kan förbise att göra anmälan i annat land, exempelvis i Danmark, där försäkringen ej är automatisk och där arbetsgivaren själv får svara för olycksfallsersättningen om anmälan ej gjorts.

De för resande transportpersonal uppställda undantagsbestämmelserna skall också tillämpas på personer, vilka arbetar i annan verksamhet som i omedelbart sammanhang bedrivs på ömse sidor om gränsen mellan två av länderna.

Om för lastning, lossning, reparationsarbete eller vakttjänst ombord å fartyg hemmahörande i ett av länderna under fartygets uppehåll i ett annat av länderna antagits arbetstagare från det land, där uppehållet sker, skall dessa enligt den under c) i artikel 10 upptagna specialregeln omfattas av lagstiftningen i sistnämnda land.

Tjänstemän i offentliga förvaltningsorgan, t. ex. tull, post och passkontroll, vilka utsändes från ett nordiskt land till ett annat, skall enligt den undantagsregel, som upptagits i artikel 10 punkt d), omfattas av lagstiftningen i det land, varifrån vederbörande utsänts.

De undantag från territorialitetsregeln som sålunda gjorts i artikel 10 ansluter sig nära till vad som gäller enligt konventionen den 3 mars 1937 mellan de fem nordiska länderna angående tillämpningen av de särskilda ländernas olycksfallsförsäkringslagstiftning i fall, då arbetsgivare i ett av länderna bedriver verksamhet eller använder arbetare i ett annat av nämnda länder (SFS 828/37). Denna konvention avses skola upphävas genom den nya konventionen.

I *artikel 9* fastslås inte bara territorialitetsprincipen utan även likställighetsprincipen. Enligt artikelns andra stycke skall medborgare i ett av de fördragsslutande länderna, vilken omfattas av lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring i ett annat av länderna, icke vara underkastad de bestämmelser i nämnda lagstiftning, som inskränker vederbörandes rätt på grund av att han inte är medborgare i förmånslandet eller bosatt där; och enligt tredje stycket i artikeln skall motsvarande gälla i fråga om annan, i kapitel III avsedd lagstiftning än yrkesskadeförsäkringslagstiftningen. Vidare föreskrives i *artikel 11* att, om en medborgare i ett av länderna blivit berättigad till ersättning enligt lagstiftningen i ett annat av länderna, hans rätt mot försäkringsgivaren i detta land skall bibehållas vid flyttning till ett annat av länderna. Rätten att bibehålla naturaförmåner göres dock beroende av försäkringsgivarens samtycke till flyttningen. Sistnämnda regel är förankrad av lagstiftningen i vissa av våra nordiska grannländer.

Det må nämnas, att den svenska lagstiftning, som avses i kapitel III i konventionen, i princip inte gör någon skillnad mellan svenska medborgare och utlänningar. Härifrån göres dock i 30 § yrkesskadeförsäkringslagen vissa undantag, som gällde redan enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag. Sålunda kan livränta till skadad person, som ej är svensk medborgare och ej bosatt i riket, kapitaliseras enligt mindre förmånliga grunder än som eljest gäller. Vidare utgår, om en sådan person avlider till följd av yrkes-

skada, begravningshjälp endast om dödsfallet sker inom tre månader efter skadans inträffande och livränta till efterlevande, som ej är svensk medborgare, endast om denne vid tiden för skadans inträffande var bosatt här i riket. Dessa undantagsbestämmelser har dock genom internationella överenskommelser förklarats icke skola äga tillämpning beträffande medborgare i ett flertal länder, bland dem de nordiska. Härom hänvisas till deklARATIONERNA den 12 februari 1919 (SFS 192/19) mellan Sverige, Danmark och Norge samt den 11 september 1923 (SÖ 17/23) mellan Sverige och Finland om ömsesidighet i fråga om försäkring för olycksfall i arbete ävensom överenskommelsen den 31 oktober 1930 (SFS 393/30) mellan Sverige och Island angående ersättning för olycksfall i arbete. Dessa avtal kommer att ersättas av den nya konventionen, vilken i nu förevarande hänseende inte medför någon ändring i vad som redan gäller.

Artikel 12 första stycket innehåller en regel för det fall att en person, som ådragit sig yrkessjukdom, varit sysselsatt i farlig verksamhet i flera av länderna. Denna regel, som har till syfte att tilltäppa luckor i försäkringsskyddet och förhindra dubbelersättning, innebär, att försäkringen i det land, där den farliga verksamheten senast utövats, skall svara för hela ersättningen. Kan emellertid visas, att sjukdomen redan yppats i ett annat av länderna, skall hela ersättningen utgå från försäkringen i sistnämnda land.

Rörande yrkessjukdomar ges vidare i *artikel 12 andra stycket* en regel av innehåll att, om sådan sjukdom föranlett ersättning från försäkringsinrättning i ett av länderna, denna inrättning även skall svara för sådan försämring av sjukdomen, som inträffar i ett annat av länderna, såframt ej försämringen är att hänföra till farlig verksamhet i det sistnämnda landet.

Om någon i ett land drabbas av yrkesskada, som enligt konventionen skall regleras enligt lagstiftningen i ett annat av länderna, åligger det enligt *artikel 13* vederbörande förvaltningsmyndighet i det land, där skadan inträffat, att lämna den skadade den hjälp, vartill han är berättigad, samt till honom och vid dödsfall till hans familj utgiva erforderligt förskott å den ersättning, som skall utgå enligt lagstiftningen i det andra landet. För vad sålunda utgivits föreligger rätt till vederlag av vederbörande myndighet i det andra landet. Motsvarande gäller redan nu.

I *kapitel IV* regleras förmåner vid arbetslöshet. Därmed avses för svensk del ersättning enligt förordningen den 15 juni 1934 om erkända arbetslöshetskassor, kontantunderstöd enligt kungörelsen den 27 maj 1949 angående vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet samt förmån enligt kungörelsen den 29 juni 1945 angående yrkesutbildningskurser för arbetslösa.

Likställighetsprincipen fastslås i *artikel 14*, i första punkten såvitt avser arbetslöshetsförsäkringen och i andra punkten vad angår övriga nu avsedda förmåner. I Sverige gäller redan, att utlänning i fråga om förmåner vid arbetslöshet är i huvudsak likställd med svensk medborgare. Vad angår ut-

lännings rätt till inträde i erkänd arbetslöshetskassa äger visserligen arbetsmarknadsstyrelsen enligt 13 § i 1934 års förordning föreskriva begränsningar men sådana föreskrifter har inte utfärdats.

Artikel 15 tar sikte på det fall att en arbetstagare, som tillhör arbetslöshetsförsäkringen i ett av länderna, vinner anslutning till arbetslöshetsförsäkringen i ett annat av dem. De fördragsslutande länderna förbinder sig att verka för att hänsyn i dylikt fall tages till avgifts- och arbetsperioder i det land, varifrån arbetstagaren kommer. I fråga om de närmare villkoren och de närmare reglerna hänförs hänvisas till särskild överenskommelse. Vissa sådana överenskommelser har redan träffats, nämligen dels den 31 maj 1946 mellan svenska och danska arbetslöshetskassor angående örflyttning av medlemmar mellan kassorna och dels den 18 december 1948 mellan Sverige och Norge rörande ömsesidigt tillgodoräknande av arbetslöshetsförsäkringsavgifter (SÖ 74/48). Avtal, som de svenska statsmakterna ingår med annat land för att reglera hithörande frågor, blir emellertid inte gällande mot de erkända arbetslöshetskassorna med mindre de själva enligt vad som stadgas i 21 § 2 mom. i 1934 års förordning åtagit sig att följa avtalet samt arbetsmarknadsstyrelsen lämnat godkännande därtill. Detta förhållande har föranlett, att konventionen på denna punkt ej kunnat givas absolut karaktär. Det må anmärkas, att de nuvarande överenskommelserna, i vilka den nya konventionen ej föranleder någon ändring, avser ej blott medborgare i de berörda länderna utan envar som är arbetslöshetsförsäkrad där oavsett medborgarskap. I anledning härav har artikel 15 givits motsvarande omfattning.

I *kapitel V* behandlas förmåner vid havandeskap och barns vård. För Sveriges del avses här ett flertal, i slutprotokollet angivna förmåner, bl. a. moderskapshjälp, mödrahjälp, förebyggande mödra- och barnavård, vissa kostnadsfria läkemedel samt statlig och statsunderstödd förlossningsvård och vård å spädbarnshem eller mödrahem.

Eftersom varje kvinna, som är försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, äger erhålla moderskapshjälp enligt lagen den 21 maj 1954 om sådan hjälp, vinnes beträffande denna förmån redan genom artikel 6 i konventionen likställighet mellan utlänningar, som omfattas av konventionen, och svenska medborgare. Övriga här avsedda förmåner har de fem nordiska länderna redan genom en konvention av den 20 juli 1953 (SFS 600/54) utfäst sig att ömsesidigt utge. Denna konvention är avsedd att upphävas genom den nya konventionen.

Kapitel VI innehåller bestämmelser rörande barnbidrag. Här avsedda svenska förmåner utgår enligt lagen den 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag och lagen av samma dag om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn. I *artikel 17* första och andra styckena fastslås likställighetsprincipen i fråga om dessa förmåner. Emellertid har det befunnits erforderligt att göra vissa avsteg från denna princip. Bestämmelser härom har upptagits i artikeln tredje stycke. Enligt detta stycke får rätten till

barnbidrag — allmänna såväl som särskilda — göras beroende av att barnet eller en av föräldrarna vistats i vederbörande land oavbrutet minst sex månader omedelbart innan ansökan om sådant bidrag göres samt att barnet fostras av någon, som är bosatt och mantalsskriven i landet. Det har överlämnats åt de enskilda länderna att själva bestämma, i vad mån rätten till barnbidrag skall göras beroende av dessa villkor.

Enligt den svenska lagstiftningen om allmänna barnbidrag utgår sådant bidrag endast till barn, som är bosatta i Sverige. För barn, som ej är svensk medborgare, kräves dessutom, att det fostras av någon som är bosatt och mantalsskriven i riket. Detta krav, från vilket lagen ej medger dispens, har upprätthållits i den nu gällande konventionen av den 28 augusti 1951 mellan Sverige, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av barnbidrag (SFS 241/52), vilken skall upphöra att gälla då den nya konventionen träder i kraft. Även i fortsättningen bör rätten till allmänt barnbidrag för barn från våra nordiska grannländer göras beroende av att barnet fostras av någon, som är bosatt och mantalsskriven i riket.

Däremot saknas enligt min mening anledning att göra rätten till särskilt barnbidrag beroende av något av de villkor, som är tillåtna enligt tredje stycket i artikel 17. Lagstiftningen om särskilda barnbidrag gör det inte nödvändigt att uppställa något dylikt villkor och Sverige har redan tidigare, nämligen i de förut omnämnda konventionerna om ömsesidigt utgivande av ålderspension och av förmåner i anledning av nedsatt arbetsförmåga, utfäst sig att utge särskilt barnbidrag i vissa fall, nämligen då barnets fader eller moder åtnjuter sådan folkpensionsförmån, som avses i någon av dessa konventioner. Särskilt barnbidrag bör alltså enligt min mening, sedan den nya konventionen trätt i kraft, utgivas till barn från våra nordiska grannländer och med dem likställda statslösa barn på samma villkor och enligt samma regler, som gäller för svenska barn.

Kapitel VII upptager bestämmelser om bidragsförskott. Någon konvention finnes f. n. inte rörande denna förmån, som i Sverige regleras i bidragsförskottslagen den 11 juni 1943. I Danmark och Island finnes motsvarighet till ifrågavarande lagstiftning men så är ej fallet i Finland och Norge. Denna omständighet har emellertid, såsom framhållits i det föregående, inte ansetts böra lägga hinder i vägen för att konventionen i denna del biträdades av alla fem nordiska länderna.

Enligt *artikel 18* skall för medborgare i ett av de fördragsslutande länderna — här liksom eljest likställes med medborgare sådana statslösa personer som avses i artikel 25 — i fråga om rätten till bidragsförskott i ett annat av länderna gälla samma villkor och samma regler som för landets egna medborgare. Likställighetsprincipen skall alltså tillämpas även i fråga om denna förmån.

I *artikel 19* föreskrives, att handling, varå rätt till underhållsbidrag grundas, skall, om den upprättats i ett av de fördragsslutande länderna och i detta kan ligga till grund för indrivning av bidraget, anses utgöra giltigt under-

lag för bidragsförskott i de andra länderna. Om handlingen inte utgör beslut av domstol eller annan offentlig myndighet, skall den, i enlighet med föreskrifter som fastställas i särskild ordning, vara försedd med bevis att den kan utgöra underlag för indrivning hos den bidragsskyldige i det land, där den upprättats.

Kapitel VIII handlar om hjälp åt nödställda, för Sveriges del vård enligt lagen den 14 juni 1918 om fattigvården — fr. o. m. år 1957 enligt den av 1955 års riksdag antagna lagen om socialhjälp — samt vård enligt § 22 a) och b) och § 29 barnavårdslagen den 6 juni 1924 (omhändertagande i vissa fall av barn för skyddsuppfostran eller andra förebyggande åtgärder eller för samhällsvård). Bestämmelserna i kapitel VIII avses skola ersätta konventionen den 9 januari 1951 (SFS 124/51) mellan de fem nordiska länderna om ömsesidigt utgivande av vård åt nödställda.

I *artikel 20* fastslås likställighetsprincipen. I fråga om här avsedda vårdformer råder enligt svensk lagstiftning sedan länge likställighet mellan landets egna medborgare och utlänningar.

Artiklarna 21—23 innehåller regler om hemsändning, vilka i allt väsentligt överensstämmer med vad som nu gäller enligt 1951 års konvention. En förutsättning för att vistelselandet skall äga påfordra, att en nödställd mottages i sitt hemland, är enligt *artikel 21 första stycket*, att vistelselandet lämnar honom stadigvarande hjälp. Är hjälpen tillfällig kan hemsändning påfordras endast under förutsättning att den nödställda själv gör framställning därom.

Rätten att påfordra hemsändning begränsas ytterligare genom de regler, som upptagits i *andra stycket* av artikeln. Det föreskrives där, att om medborgare i ett av länderna vistats oavbrutet minst fem år i ett annat av länderna detta land inte äger påfordra hans hemsändning på grund av hjälp, som lämnas honom medan han alltjämt vistas i landet. Har den nödställda under loppet av denna tidrymd åtnjutit stadigvarande hjälp i vistelselandet, anses avbrott ha skett i vistelsetiden. Vid tillämpningen av *artikel 21* skall enligt *artikel 30* bortses från tillfällig frånvaro från vistelselandet. Härvid skall enligt anteckning i *slutprotokollet litt. B 4* frånvaro, som varje gång inte sträcker sig över fyra månader, anses som tillfällig.

I detta sammanhang må nämnas, att en i 1951 års konvention upptagen specialregel, enligt vilken frihetsstraff av viss varaktighet anses som avbrott i vistelsetiden, på grund av önskemål uttryckta i Nordiska rådet ej överförts till den nya konventionen.

Artikel 22 innehåller regler om hemsändning av hustru, fränskild hustru, änka och barn. Beträffande innebörden av dessa regler, som överensstämmer med vad som nu gäller, hänvisas till konventionen.

I *artikel 23* lämnas vissa bestämmelser för det fall, att hinder enligt konventionen ej föreligger för hemsändning. I dylikt fall skall likväl övervägas, huruvida de föreliggande omständigheterna talar för att hemsändning ej bör äga rum. Därvid skall humanitära synpunkter i första rummet vinna

beaktande. Vidare föreskrives, att hemsändning bör undvikas, om nära anhöriga därigenom skulle skiljas från varandra, om den nödstälde nått en framskriden ålder eller under längre tid vistats i landet eller om hemsändning inte kan företagas utan men för hans hälsa.

Enligt *artikel 24* berör den nya konventionen inte de överenskommelser, som de nordiska länderna ingått om ömsesidigt understöd till och hemsändning av behövande sjömän. Dessa överenskommelser beröres ej heller av 1951 års konvention.

I *tredje delen* av konventionen upptages vissa för alla förmångrenar *gemensamma bestämmelser*. En del av dessa bestämmelser i denna del har behandlats i det föregående. Härutöver må följande nämnas.

För diplomatiska och konsulära befattningshavare samt hos dem anställda personer meddelas i *artikel 26* särskilda bestämmelser om vilket lands sociallagstiftning som skall tillämpas. Utsänd personal vid diplomatiska och konsulära representationer skall enligt artikelns första stycke omfattas av lagstiftningen i det land representationen tillhör. Detsamma skall gälla beträffande annan personal vid representationen samt anställda i personlig tjänst hos representationens personal, såvida vederbörande är medborgare i det land som representationen tillhör. Med hänsyn till ifrågavarande persongrupperns mångskiftande förhållanden har det befunnits nödvändigt att öppna en möjlighet för vederbörande att begära, att lagstiftningen i tjänstgöringslandet skall äga tillämpning i fråga om en eller flera av de förmåner konventionen omfattar. En regel härom har upptagits i artikelns andra stycke. De i *artikel 26* intagna bestämmelserna skall enligt artikelns tredje stycke inte gälla olönad konsul och av honom avlönade arbetstagare.

I de gällande nordiska överenskommelserna har nu ifrågavarande persongrupper i allmänhet inte gjorts till föremål för särbehandling. Från mödrahjälpskonventionens tillämpning har dock undantagits den, som tillhör konventionsländernas utrikesförvaltning, och beträffande barnbidragskonventionen gäller motsvarande för den, som är barn till eller eljest vårdas av person tillhörande utrikesförvaltningen.

I *artikel 27* bemyndigas de högsta förvaltningsmyndigheterna — för Sveriges del Konungen — att överenskomma om erforderliga tillämpningsföreskrifter till konventionen. Vidare äger dessa myndigheter för särskilda persongrupper eller personer träffa överenskommelse om undantag från konventionens bestämmelser. De högsta förvaltningsmyndigheterna äger uppdraga åt andra myndigheter eller inrättningar att fullgöra ifrågavarande uppgifter, om så finnes ändamålsenligt.

I *artikel 28* ålägges de nordiska ländernäs behöriga myndigheter och inrättningar att i erforderlig utsträckning bistå varandra vid tillämpningen av konventionen.

Enligt *artikel 29* skall med vistelse i ett nordiskt land jämställas anställning på fartyg under vederbörande lands flagga.

I *artikel 31* stadgas, att handling, som inom viss tid skall ingivas till myndighet i ett av de nordiska länderna, skall anses ha inkommit i rätt tid, om den inom samma tid ingivits till motsvarande myndighet i ett annat av länderna. Enligt *artikel 33* medför konventionen ingen inskränkning i de nordiska ländernas rätt att meddela allmänna bestämmelser om utlänningars rätt att uppehålla sig i landet, dock att därigenom inte må öppnas möjlighet att kringgå konventionen. Vederbörande myndigheter i de nordiska länderna skall enligt *artikel 34* hålla varandra underrättade om ändringar i och tillägg till den av konventionen berörda lagstiftningen.

I *artikel 35* regleras frågan om ratifikation och ikraftträdande. Konventionens giltighetstid är ej tidsbegränsad. Konventionen kan emellertid uppsägas och reglerna härom har intagits i *artikel 36*. Uppsäges konventionen, skall på grund av dess bestämmelser förvärvade rättigheter alltjämt bestå.

Vad härefter angår *slutprotokollet* så har dess innehåll till största delen redan behandlats i det föregående. Här må blott tilläggas, att konventionen enligt anteckning under *litt. B 1* inte skall äga tillämpning på sådana i *artikel 9* tredje stycket avsedda olycksfall, som inträffat före konventionens ikraftträdande. Här avses bl. a. vissa krigsskadefall, som inträffat under sista världskriget i de andra nordiska länderna. I övrigt äger konventionen tillämpning på fall, som inträffat före ikraftträdandet, ehuru givetvis förmåner ej utgår för tid innan ansökan om förmån gjorts och i varje fall ej för tid före ikraftträdandet.

Senare denna dag kommer jag att föreslå Kungl. Maj:t att till riksdagen avlåta en proposition med förslag till ändringar i sjukförsäkringslagen, lagen om yrkesskadeförsäkring och förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel. Vidare torde statsrådet Lindström komma att hemställa, att Kungl. Maj:t till riksdagen avlåter en proposition med förslag till ändringar i bidragsförskottslagen. Redan i detta sammanhang må nämnas, att en del av de lagändringar, som sålunda kommer att föreslås, är föranledda av innehållet i förevarande konvention.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag

att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att godkänna, att Sverige ratificerar ifrågavarande, den 15 september 1955 undertecknade konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen, förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Björneld

Konvention mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet

Regeringarna i Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge,
vilka äro av den uppfattningen, att medborgare i ett av de fördragsslutande länderna skall i ett annat av länderna i princip vara likställd med landets egna medborgare i förhållande till lagstiftningen om social trygghet, vilka önska, att denna likställighet skall omfatta alla grenar av social trygghet, och
vilka äro av den uppfattningen, att denna likställighet bör genomföras medelst en gemensam överenskommelse mellan länderna,
hava överenskommit om följande bestämmelser:

FÖRSTA DELEN

Konventionens omfattning

Artikel 1

Denna konvention omfattar förmåner, som enligt i vederbörande land vid varje tidpunkt gällande sociallagstiftning och i anslutning därtill utfärdade bestämmelser utgå vid ålderdom, nedsatt arbetsförmåga, sjukdom, olycksfall och yrkessjukdom, arbetslöshet, havandeskap och barnsbörd samt till barn, efterlevande och nödställda.

ANDRA DELEN

Bestämmelser rörande särskilda grenar av social trygghet

Kapitel I. Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande och vid ålderdom

Artikel 2

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna är i ett annat av länderna på samma villkor och enligt samma regler som landets egna medborgare berättigad till allmänna invalidpensionsförmåner,

om vederbörande vistats i sistnämnda land oavbrutet minst fem år omedelbart innan ansökan om sådan förmån göres, eller

om vederbörande vistats i sistnämnda land oavbrutet minst ett år omedelbart innan ansökan om sådan förmån göres och under denna vistelse minst ett år varit fysiskt och psykiskt i stånd att utöva normal förvärvs-verksamhet.

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna, vilken är stadigvarande bosatt i ett annat av länderna, är under samma villkor och enligt samma

regler som sistnämnda lands egna medborgare berättigad att erhålla prote-ser och andra hjälpmedel samt att bliva delaktig av sjukvårds- och efter-vårds- ävensom arbetsvårdande åtgärder.

Artikel 3

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna är i ett annat av län-derna på samma villkor och enligt samma regler som landets egna med-borgare berättigad till allmän änkepension med tilläggsförmåner och bidrag till änkor och änklingar med barn,

om den avlidne vistats i sistnämnda land oavbrutet minst fem år omedelbart före dödsfallet eller åtnjöt invalidpensionsförmån, allt under förut-sättning att den efterlevande vid dödsfallet var bosatt i nämnda land, eller

om den efterlevande maken själv vistats i sistnämnda land oavbrutet minst fem år omedelbart innan ansökan om sådan förmån göres.

Artikel 4

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna är i ett annat av län-derna på samma villkor och enligt samma regler som landets egna med-borgare berättigad till allmän ålderspension med tilläggsförmåner, om vederbörande vistats i sistnämnda land oavbrutet minst fem år omedelbart innan ansökan om ålderspension göres.

Därest vederbörande från vistelselandet åtnjuter förmån som nämnts i artiklarna 2 och 3, äger han utan hänsyn till vistelsetidens längd få sådan förmån ersatt av ålderspension enligt samma regler som vistelselandets egna medborgare.

Artikel 5

Därest i något av de fördragsslutande länderna utgår andra förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande eller vid ålderdom i stället för eller vid sidan av de förmåner, som avses i artiklarna 2—4, och utgifterna härför helt eller i övervägande grad täckas av de försäkrade eller deras arbetsgi-vare, är medborgare i annat fördragsslutande land, vilken är stadigvarande bosatt i förstnämnda land, berättigad till sådana förmåner på samma villkor och enligt samma regler som landets egna medborgare.

Kapitel II. Förmåner vid sjukdom

Artikel 6

För medborgare i ett av de fördragsslutande länderna gäller i fråga om inträde i och förmåner från sjukförsäkringen i ett annat av länderna samma villkor och regler som för landets egna medborgare.

Artikel 7

Den som är sjukhjälpförsäkrad i ett av de fördragsslutande länderna och som bosätter sig i ett annat av länderna har, oavsett ålder och hälsotillstånd, rätt att bliva överflyttad till sjukförsäkringen i det nya bosättningslandet på de villkor och enligt de regler som fastställas i särskild överenskommelse, som skall bygga på principerna för det nya bosättningslandets bestämmelser om överflyttning mellan sjukkassor.

Överflyttning skall icke kunna krävas, om syftet med flyttningen kan an-tagas vara att erhålla sjukhjälp i det andra landet.

Artikel 8

Den som är sjukhjälpförsäkrad i ett av de fördragsslutande länderna och under tillfällig vistelse i ett annat av länderna plötsligt blir sjuk och i behov av läkarvård eller sjukhusvård, äger rätt till sjukhjälp från sjukförsäkringen i vistelselandet på de villkor och enligt de regler för utgivande av sådan sjukhjälp — avseende bl. a. hjälpens varaktighet — som fastställas i särskild överenskommelse.

Sjukkassa, som utgivit sjukhjälp jämlikt denna artikel, är icke berättigad till gottgörelse härför från den sjukkassa, där vederbörande är försäkrad, och äger ej heller uttaga avgift av den försäkrade.

Kapitel III. Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom

Artikel 9

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna är — såvida ej annat följer av artikel 10 — under arbete i ett annat av länderna omfattad av detta lands lagstiftning om yrkesskadeförsäkring på samma villkor och enligt samma regler som landets egna medborgare. Med arbete i ett av länderna jämställas anställning på fartyg, som för vederbörande lands flagga.

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna, vilken omfattas av lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring i ett annat av länderna, är icke underkastad de bestämmelser i nämnda lagstiftning, vilka inskränka vederbörandes rätt på grund av att han icke är medborgare i eller icke är bosatt i sistberörda land.

Reglerna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning såvitt angår rätten till förmån enligt annan lagstiftning avseende ersättning vid olycksfall än som ovan avses.

Artikel 10

Från regeln i artikel 9 rörande vilket lands lagstiftning som skall tillämpas gälla följande undantag:

a) För den som av ett företag med säte i ett av de fördragsslutande länderna utsändes för arbete i ett annat av länderna skall förstnämnda lands lagstiftning fortfarande gälla under de första 12 månaderna av vistelsen i det andra landet. Överskrider arbetet i det andra landet denna tid, kan förstnämnda lands lagstiftning i undantagsfall alltjämt bliva gällande, såvida och i så fall för den tid som det andra landets behöriga myndigheter lämna medgivande därtill.

b) Resande personal med land- eller lufttransportarbete, som utföres inom mera än ett av de fördragsslutande länderna, omfattas av lagstiftningen i det land, där verksamheten har sitt säte. Är vederbörande icke bosatt i sistnämnda land utan i ett annat av länderna och där utför arbete för verksamheten, skall dock det landets lagstiftning äga tillämpning.

Motsvarande gäller i fråga om den som arbetar i annan verksamhet, som i omedelbart sammanhang bedrivs på ömse sidor av gränsen mellan två av de fördragsslutande länderna.

c) Har för lastning, lossning, reparationsarbete eller vaktjänst ombord å ett fartyg hemmahörande i ett av de fördragsslutande länderna under fartygets uppehåll i ett annat av dessa länder antagits arbetstagare från det land, där uppehållet sker, omfattas dessa av lagstiftningen i sistnämnda land.

d) Tjänstemän i offentliga förvaltningsorgan (tull, post, passkontroll m. m.), som utsändas från ett av de fördragsslutande länderna till ett annat av länderna, omfattas av lagstiftningen i förstnämnda land.

Artikel 11

Har medborgare i ett av de fördragsslutande länderna blivit berättigad till ersättning enligt lagstiftningen i ett annat av länderna, bibehålles denna rätt, innefattande även rätt till förhöjningar och tillägg, mot försäkringsgivaren i detta land vid flyttning till ett annat av länderna. Vad angår naturaförmåner bibehålles dock ej rätten, såframt försäkringsgivaren på grund av vederbörandes hälsotillstånd icke giver samtycke till flyttningen.

Artikel 12

Yppas yrkessjukdom efter sysselsättning i verksamhet, som innebär fara för sjukdomen och som utövats i flera av de fördragsslutande länderna, skall ersättning utgivas av försäkringen i det land, där nämnda verksamhet senast utövats, dock ej där det kan visas, att denna sjukdom redan yppats i ett annat av länderna.

Har yrkessjukdom föranlett ersättning från försäkringsinrättning i ett av länderna, skall denna försäkringsinrättning även svara för sådan försäkring av sjukdomen, som inträffar i ett annat av länderna, såframt försämringen icke är att hänföra till arbete i sistnämnda land i verksamhet, vari fara för sådan sjukdom föreligger.

Artikel 13

Vederbörande förvaltningsmyndigheter skola, var inom sitt land, i anledning av där inträffad yrkesskada, på vilken lagstiftningen i ett annat av de fördragsslutande länderna skall tillämpas, lämna den skadade den hjälp, vartill han är berättigad, samt till honom och vid dödsfall till hans familj utgiva erforderligt förskott å den ersättning, som skall utgå enligt nämnda lagstiftning, med rätt till vederlag av vederbörande myndighet i det andra landet för vad sålunda utgivits.

Kapitel IV. Förmåner vid arbetslöshet

Artikel 14

För medborgare i ett av de fördragsslutande länderna gälla i fråga om inträde i och förmåner från arbetslöshetsförsäkringen i ett annat av länderna samma villkor och samma regler som för landets egna medborgare. Bereder vistelselandet vid arbetslöshet andra förmåner än ovannämnda försäkringsförmåner, äga de andra ländernas medborgare rätt till sådana förmåner på samma villkor och enligt samma regler som vistelselandets egna medborgare.

Artikel 15

De fördragsslutande länderna förbinda sig att verka för att vid anslutning till arbetslöshetsförsäkringen av arbetstagare, som tillhört sådan försäkring i ett annat av länderna, skall tagas hänsyn till avgiftsperioder och arbetsperioder i vederbörande land på de närmare villkor och enligt de närmare regler, som fastställas i särskild överenskommelse.

Kapitel V. Förmåner vid havandeskap och barnsbörd**Artikel 16**

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna är i ett annat av länderna berättigad till förmåner vid havandeskap och barnsbörd på samma villkor och enligt samma regler som landets egna medborgare.

Kapitel VI. Barnbidrag**Artikel 17**

För barn, som är medborgare i ett av de fördragsslutande länderna eller vars fader eller moder är medborgare i ett av dessa länder, utgivas allmänna barnbidrag i ett annat av länderna på samma villkor och enligt samma regler, som gälla för sistnämnda lands medborgare.

För medborgare i ett av de fördragsslutande länderna gälla i fråga om rätt att i ett annat av länderna åtnjuta särskilda bidrag till barn till invalider, änkor och änklingar m. fl., föräldralösa barn och barn utom äktenskap samma villkor och samma regler som för sistnämnda lands medborgare.

Rätten till ovannämnda bidrag må göras beroende av att barnet eller en av föräldrarna vistats i vederbörande land oavbrutet minst sex månader omedelbart innan ansökan om bidrag göres samt att barnet fostras av någon, som är bosatt och mantalsskriven i landet.

Kapitel VII. Bidragsförskott**Artikel 18**

För medborgare i ett av de fördragsslutande länderna gäller i fråga om rätten till bidragsförskott i ett annat av länderna samma villkor och samma regler som för landets egna medborgare.

Artikel 19

Handling, varå rätt till underhållsbidrag grundas, skall, om den upprättats i ett av de fördragsslutande länderna och i detta land kan ligga till grund för indrivning av bidraget, anses utgöra giltigt underlag för bidragsförskott i de andra länderna.

Om den handling, varå rätten till underhållsbidrag grundas, icke utgör beslut av domstol eller annan offentlig myndighet, skall handlingen i enlighet med föreskrifter, som fastställas av de högsta förvaltningsmyndigheterna, vara försedd med bevis att den kan utgöra underlag för indrivning hos den bidragsskyldige i det land, där den upprättats.

Kapitel VIII. Hjälp åt nödställda**Artikel 20**

Medborgare i ett av de fördragsslutande länderna skall i ett annat av länderna vara berättigad till sådan hjälp, som i vistelselandet lämnas nödställda, på samma villkor och enligt samma regler som landets egna medborgare.

Artikel 21

Lämnas stadigvarande hjälp, äger vistelselandet i enlighet med de närmare bestämmelserna i detta kapitel påfordra, att den nödstälde mottages i hemlandet. Är hjälpen tillfällig, kan hemsändning påfordras endast under förutsättning att den nödstälde själv gör framställning därom.

Har medborgare i ett av de fördragsslutande länderna vistats oavbrutet minst fem år i ett annat av länderna, äger detta land icke påfordra hans hemsändning på grund av hjälp, som lämnas honom medan han allttjämt vistas i landet. Har den nödstälde under loppet av ovannämnda tidrymd åtnjutit stadigvarande hjälp i vistelselandet, anses avbrott hava skett i vistelse-tiden.

Artikel 22

När gift man enligt bestämmelserna i artikel 21 icke kan hemsändas, har hans hustru, om hon bor i samma land som mannen, samma ställning som denne i förhållande till bestämmelserna i detta kapitel. Denna ställning behåller hon efter mannens död, efter äktenskapsskillnad eller efter mannens flyttning från landet.

Om änka, frånskild hustru eller hustru, vars man är försvunnen, är eller varit medborgare i vistelselandet, kan hon icke hemsändas.

Barn i äktenskap, som ej uppnått 16 års ålder, har samma ställning enligt bestämmelserna i detta kapitel som fadern och efter dennes död eller försvinnande som modern. Efter föräldrarnas död behåller barnet denna ställning. Oavsett bestämmelserna i artikel 21 kan föräldralöst barn under 16 år likväl hemsändas, om vederbörande myndigheter i de båda länderna äro eniga om att hemsändning skulle bliva till barnets nytta. Är föräldrarnas äktenskap upplöst genom äktenskapsskillnad, får barnet samma ställning som den av föräldrarna, som har eller senast haft vårdnaden om barnet. För barn utom äktenskap kommer endast moderns ställning i betraktande. När barnet uppnått 16 års ålder, bedömes dess ställning efter det antal år, som det oavbrutet vistats i landet, således att det bortses från all hjälp, som lämnats innan barnet uppnådde nämnda ålder.

Artikel 23

Föreligger icke enligt bestämmelserna i detta kapitel hinder för den nödställdes hemsändning, skall likväl tagas i övervägande, huruvida de föreliggande omständigheterna tala för att hemsändning ej bör äga rum. Vid avgörandet härav skola humanitära hänsyn i första rummet vinna beaktande. I regel bör hemsändning undvikas, om hemsändning skulle medföra, att nära anhöriga skiljas från varandra, om den nödstälde nått en framskriden ålder och under längre tid vistats i landet, eller om hemsändning icke kan företagas utan men för den nödställdes hälsa.

Artikel 24

Överenskommelser mellan de fördragsslutande länderna om ömsesidigt understöd till och hemsändning av behövande sjömän beröras ej av denna konvention.

TREDJE DELEN

Gemensamma bestämmelser

Artikel 25

Med medborgare i ett av de fördragsslutande länderna likställas vid tillämpningen av denna konvention den som icke har medborgarrätt i något land men som senast varit medborgare i vederbörande fördragsslutande land.

Artikel 26

Utsänd personal vid diplomatiska eller konsulära representationer omfattas av lagstiftningen i det land, som representationen tillhör. Detsamma gäller annan personal vid representationen samt anställda i personlig tjänst hos representationens personal, såvida vederbörande är medborgare i det land, som representationen tillhör.

Personer, som här avses, kunna dock hos den högsta förvaltningsmyndigheten i det land, där de fullgöra sin tjänst, begära, att lagstiftningen i detta land skall äga tillämpning i fråga om en eller flera av de förmåner konventionen omfattar, därvid största möjliga hänsyn skall tagas till sökandenas önskemål.

Bestämmelserna i denna artikel gälla icke olönad konsul och av honom avlönade arbetstagare.

Artikel 27

De högsta förvaltningsmyndigheterna i de fördragsslutande länderna äga överenskomma om de föreskrifter som må anses erforderliga för tillämpningen av denna konvention och må för särskilda persongrupper eller personer träffa överenskommelse om undantag från bestämmelserna i denna konvention.

De högsta förvaltningsmyndigheterna äga i fall, där så finnes ändamålsenligt, uppdraga åt andra myndigheter eller inrättningar att träffa sådana överenskommelser som ovan nämnts.

Med de högsta förvaltningsmyndigheterna avses i denna konvention
i Sverige: Konungen,
i Danmark: Socialministeriet,
i Finland: Socialministeriet,
i Island: Socialministeriet,
i Norge: Socialdepartementet, för arbetslöshetsförsäkringen Arbets- och kommunaldepartementet.

Artikel 28

Vid tillämpningen av denna konvention skola de fördragsslutande ländernas behöriga myndigheter och inrättningar i erforderlig utsträckning bistå varandra.

Artikel 29

Med vistelse i ett av de fördragsslutande länderna jämställas anställning på fartyg under vederbörande lands flagga.

Artikel 30

Vid tillämpning av artiklarna 2, 3, 4 och 21 i denna konvention skall bortses från tillfällig frånvaro från vistelselandet.

Artikel 31

Ansökning, förklaring och besvär, som inom viss tid skall ingivas till myndighet i ett av de fördragsslutande länderna, anses hava inkommit i rätt tid, om den inom samma tid ingivits till motsvarande myndighet i ett annat av länderna. Därvid skall sistnämnda myndighet omedelbart vidarebefordra ifrågasvarande ansökning, förklaring och besvär till behörig myndighet i det andra landet.

Artikel 32

Kostnaderna för förmåner enligt denna konvention bestridas av vistelselandet, såvida ej annat följer av konventionen.

Artikel 33

Denna konvention medför icke någon inskränkning i de fördragsslutande ländernas rätt att meddela allmänna bestämmelser om utlänningars rätt att uppehålla sig i vederbörande land. Sådana bestämmelser må dock icke öppna möjlighet att kringgå denna konvention.

Artikel 34

Vederbörande myndigheter i de fördragsslutande länderna skola snarast möjligt underrätta varandra om alla ändringar i och tillägg till den lagstiftning, som gäller i fråga om de i artikel 1 nämnda förmånerna.

Artikel 35

Denna konvention skall ratificeras och ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt deponeras i det danska utrikesministeriet.

Konventionen träder i kraft första dagen i den månad, som infaller två hela kalendermånader efter den dag, då samtliga länders ratifikationshandlingar deponerats.

Artikel 36

Önskar något av de fördragsslutande länderna uppsäga konventionen, skall skriftligt meddelande härom tillställas den danska regeringen, som har att omedelbart underrätta övriga fördragsslutande länder härom och om dagen då meddelandet mottogs.

Uppsägningen gäller endast det land, som verkställt densamma, och äger giltighet från och med den 1 januari som inträffar minst sex månader från det den danska regeringen mottagit meddelande om uppsägningen.

Uppsåges konventionen skola på grund av dess bestämmelser förvärvade rättigheter alltjämt bestå.

Artikel 37

När denna konvention träder i kraft, upphöra att gälla:

Konventionen den 27 augusti 1949 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner,

Konventionen den 20 juli 1953 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av förmåner i anledning av nedsatt arbetsförmåga,

Deklarationen den 12 februari 1919 mellan Sverige, Danmark och Norge om ömsesidighet i fråga om försäkring för olycksfall i arbete,

Deklarationen den 11 september 1923 mellan Sverige och Finland om ömsesidighet i fråga om ersättning för olycksfall i arbete,

Deklarationen den 30 november 1923 mellan Danmark och Finland om arbetarolycksfallsförsäkring,

Överenskommelsen den 13 oktober 1927 mellan Danmark och Island angående ömsesidighet i fråga om arbetarolycksfallsförsäkringen och invalidförsäkringen,

Överenskommelsen den 31 maj 1930 mellan Island och Norge om ömsesidighet i olycksfallsförsäkringsförhållanden,

Överenskommelsen den 31 oktober 1930 mellan Sverige och Island angående ersättning för olycksfall i arbete,

Konventionen den 3 mars 1937 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående tillämpningen av de särskilda ländernas olycksfallsförsäkringslagstiftning i fall, då arbetsgivare i ett av de fördragsslutande länderna bedriver verksamhet eller använder arbetare i ett annat av nämnda länder,

Konventionen den 20 juli 1953 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av mödrahjälp,

Konventionen den 28 augusti 1951 mellan Sverige, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av barnbidrag, samt

Konventionen den 9 januari 1951 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om ömsesidigt utgivande av vård åt nödställda.

Konventionen skall vara deponerad i det danska utrikesministeriets arkiv och bestyrkta avskrifter skola av det danska utrikesministeriet tillställas var och en av de fördragsslutande ländernas regeringar.

Till bekräftelse härav hava de respektive fullmäktige undertecknat denna konvention.

Som skedde i Köpenhamn i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Sverige och en för Finland, den 15 september 1955.

John Ericsson

Johan Strøm

T. Leivo-Larsson

Steingr. Steinþórsson

Gudmund Harlem

Slutprotokoll

A. I samband med undertecknandet denna dag av konventionen mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet hava de befullmäktigade ombuden för de fördragsslutande länderna avgivit följande förklaring:

När det gäller lagstadgade förmåner skola förmånerna för personer, som omfattas av konventionen, vara desamma som för vederbörande lands egna medborgare. När det gäller förmåner, som bero på kommuns eget beslut, skall varje land sträva efter att tillförsäkra personer, som omfattas av konventionen, också sådana förmåner.

B. Angående tillämpningen och tolkningen av vissa bestämmelser i konventionen hava de befullmäktigade ombuden överenskommit om följande:

1. Artikel 9 tredje stycket äger icke tillämpning å olycksfall, som inträffat före ikraftträdandet av denna konvention.

2. Artikel 10 b) första stycket andra punkten äger icke tillämpning i fall då arbetsgivaren underlåtit att teckna en obligatorisk olycksfallsförsäkring i det land, där arbetstagaren är bosatt, och sådan underlåtenhet enligt detta lands lagstiftning som regel medför, att arbetsgivaren själv blir skyldig att svara för försäkringsförmånerna.

3. Sedan barnbidrag första gången utbetalats enligt artikel 17 för barn i ett av de fördragsslutande länderna, anses barnets frånvaro från detta land under högst två månader icke som avbrott i vistelsen där.

4. I artikel 30 förstås med tillfällig frånvaro såvitt angår kravet på fem års vistelse i artiklarna 2, 3, 4 och 21 en bortovaro, som varje gång icke sträcker sig över fyra månader, och vad angår kravet på ett års vistelse i artikel 2 en bortovaro, som varje gång icke sträcker sig utöver en månad. Dock kan i båda fallen också bortovaro av längre varaktighet anses tillfällig, när särskilda skäl tala därför. Sålunda kan hänsyn tagas till varaktigheten av vederbörandes sammanlagda vistelse i vistelselandet och anledningen till frånvaron.

Perioder av tillfällig frånvaro räknas icke som vistelsetid.

5. Med stadigvarande hjälp till nödställd, som avses i kapitel VIII, förstås hjälp, som både vistelselandets och hemlandets myndigheter antaga komma att erfordras under minst ett helt år räknat från det hjälpen började utgå, eller som faktiskt varit erforderlig under minst ett år. Tillfälliga avbrott, dvs. avbrott understigande 90 dagar, fråntaga icke hjälpen dess karaktär av stadigvarande. All annan hjälp, som lämnas nödställda, anses såsom tillfällig.

I fall hjälpen avser bostadshyra anses hjälpen hava börjat utgå vid tidpunkten för hyresperiodens början.

6. För Norges vidkommande märkes:

a) att den pension, som enligt den norska lagstiftningen om ålderspensionering utgår till änka eller änkring efter en ålderspensionär, är att anse som förmån enligt artikel 3;

b) att medborgare från de andra fördragsslutande länderna i tjänst på norskt fartyg i utrikes fart blott omfattas av den norska lagstiftningen om sjukförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt pensionsförsäkring för sjömän, därest vederbörande är stadigvarande bosatt i Norge.

C. Till belysning av konventionens omfattning vid tiden för dess under-tecknande hava länderna angivit, att följande förmåner omfattas av konventionen:

För Sverige:

I. *Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande och vid ålderdom.*

Ålders-, invalid- och änkepension samt sjukbidrag jämte tillägg till dessa förmåner enligt lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering.

Bidrag till änkor och änkringar med barn enligt lagen därom den 26 juli 1947.

Åtgärder inom den statliga och statsunderstödda invaliditetsförebyggande verksamheten ävensom statlig och statsunderstödd arbets- och vanförevård, däri inbegripen vård av dövstumma och blinda.

II. *Förmåner vid sjukdom.*

Sjukhjälp enligt lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring.

Läkemedel enligt förordningen den 4 juni 1954 angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

III. *Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom.*

Ersättning enligt:

Lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring.

Lagen den 14 maj 1954 om krigsförsäkring för sjömän m. fl.

Förordningen den 14 maj 1954 om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsåtgärd drabba sjömän m. fl.

Förordningen den 14 maj 1954 om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsåtgärd drabba fiskare.

Förordningen den 14 maj 1954 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.

Militärsättningsförordningen den 2 juni 1950.

Förordningen den 14 maj 1954 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet i civilförsvaret.

Kungörelsen den 26 maj 1954 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.

IV. *Förmåner vid arbetslöshet.*

Ersättning enligt förordningen den 15 juni 1934 om erkända arbetslöshetskassor.

Kontantunderstöd enligt kungörelsen den 27 maj 1949 angående vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet.

Förmån enligt kungörelsen den 29 juni 1945 angående yrkesutbildningskurser för arbetslösa.

V. *Förmåner vid havandeskap och barnsård.*

Moderskapshjälp enligt lagen den 21 maj 1954 om moderskapshjälp.

Mödrahjälp enligt förordningen den 11 juni 1937 om mödrahjälp.

Förmån enligt kungörelsen den 15 juni 1944 angående statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård.

Läkemedel enligt kungörelsen den 22 juni 1939 angående kostnadsfritt tillhandahållande av skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn.

Läkemedel enligt kungörelsen den 15 juni 1944 angående kostnadsfritt tillhandahållande av läkemedel åt vissa kvinnor, lidande av havandeskapsjukdomar.

Förmån enligt kungörelsen den 21 december 1945 angående statsbidrag till viss verksamhet för stöd och rådgivning åt havande kvinnor i abortförebyggande syfte.

Vård av barnmorska enligt förordningen den 3 juni 1955 om distriktsbarnmorskor.

Förlossningsvård vid statliga och statsunderstödda anstalter.

Vård å statsunderstödda spädbarnshem eller mödrahem.

VI. *Barnbidrag.*

Allmänna barnbidrag enligt lagen den 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag.

Särskilda barnbidrag enligt lagen den 26 juli 1947 om särskilda barnbidrag till änkers och invaliders m. fl. barn.

VII. *Bidragsförskott.*

Bidragsförskott enligt lagen härom den 11 juni 1943.

VIII. *Hjälp åt nödställda.*

Vård enligt lagen om fattigvården den 14 juni 1918.

Vård enligt barnavårdslagen den 6 juni 1924, § 22 a) och b) samt § 29.

För Danmark:**I. Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande och vid ålderdom.**

Invalid- och ålderspension med tillägg — bland dem barntillägg — enligt lagen den 20 maj 1933 om folkförsäkring eller lagarna den 31 mars 1949 för Färöarna om respektive invalidpension och ålderspension.

Hjälp och vård enligt folkförsäkringslagens § 62.

Läkarhjälp till och behandling och vård av pensionstagare enligt folkförsäkringslagens § 79, den färöiska invalidpensionslagens § 28 eller den färöiska ålderspensionslagens § 6 tredje stycket.

Åtgärder enligt folkförsäkringslagens § 60 eller den färöiska invalidpensionslagens § 21.

Hjälp åt kroniskt sjuka enligt lagen den 20 maj 1933 om offentlig försorg §§ 247—249.

Rätt till intagning i ålderdomshem enligt folkförsäkringslagens § 54 eller den färöiska ålderspensionslagens § 13.

Hyresbidrag till pensionstagare och mottagare av hjälp till kroniskt sjuka enligt lagen den 14 april 1955 om byggnadsverksamhet med stöd av allmänna medel, kapitel X och XI.

II. Förmåner vid sjukdom.

Förmåner enligt avsnitt I i lagen den 20 maj 1933 om folkförsäkring eller förordningen den 21 februari 1930 om erkända sjukkassor på Färöarna.

III. Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom.

Förmåner enligt lagen den 20 maj 1933 om olycksfallsförsäkring eller förordningen den 29 mars 1939 för Färöarna om försäkring mot följder av olycksfall.

Förmåner enligt lagen den 18 mars 1948 om krigsolycksfallsförsäkring för sjöfarande eller förordningen den 8 november 1939 för Färöarna om krigsolycksfallsförsäkring för sjöfarande.

Förmåner enligt lagen den 27 mars 1934 om invalidpension m. m. till skadade militära värnpliktiga.

IV. Förmåner vid arbetslöshet.

Förmåner enligt lagen den 23 juni 1932 om arbetsförmedling och arbetslöshetsförsäkring.

V. Förmåner vid havandeskap och barnsbörd.

Förmåner enligt lagen den 15 mars 1939 om mödrahjälpinstitutioner.

Förmåner enligt lagen den 31 mars 1937 om bekämpande av sjuklighet och dödlighet bland barn under de första levnadsåren.

Förmåner enligt lagen den 1 oktober 1945 om havandeskapshygien.

Förmåner enligt lagen den 30 april 1946 om läkarundersökning av barn.

Förmåner enligt lagen 4 juli 1946 om mjölkhjälp.

VI. Barnbidrag.

Bidrag till barn till änkor och änklingar m. fl. samt till föräldralösa barn enligt lagen den 20 maj 1933 om offentlig försorg kapitel XVI eller förordningen den 18 mars 1949 för Färöarna om barnbidrag till ensamstående försörjare m. m. kapitel II.

Understöd enligt försorgslagen § 235 A.

VII. Bidragsförskott.

Bidragsförskott enligt lagen den 20 maj 1933 om offentlig försorg kapitel XV samt §§ 235, 236 och 237 eller förordningen den 18 mars 1949 för Färöarna om barnbidrag till ensamstående försörjare m. m. kapitel I och III.

VIII. Hjälp till nödställda.

Hjälp enligt lagen den 20 maj 1933 om offentlig försorg med undantag för hjälp till barn enligt § 130 första stycket, nr 1, avsnitt III och §§ 235—237 och 247—249.

Hjälp enligt lagen den 10 april 1895 om fattigvården på Färöarna.
Hjälp enligt förordningen den 25 februari 1914 för Färöarna om hjälpkassor.

Kostnadsfri behandling enligt förordningen den 1 april 1921 för Färöarna om åtgärder till bekämpande av tuberkulos.

För Finland:**I. Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande samt vid ålderdom.**

Ålderdomspension enligt lagen den 31 maj 1937 om folkpensionering samt tilläggspension inklusive barntillägg enligt §§ 41 och 42 i lagen om folkpensionering.

Premierestitution till avliden försäkrads efterlevande enligt § 39 i sagda lag.

Ålderdomsunderstöd enligt lagen den 15 februari 1952 om ålderdomsunderstöd.

Pension på grund av arbetsoförmåga enligt lagen den 31 maj 1937 om folkpensionering ävensom i § 51 sagda lag åsyftad sjukvård och yrkesutbildning samt tilldelande av arbetsredskap och övriga hjälpmedel.

Understöd enligt lagen den 4 februari 1955 om invaliditetsunderstöd.

Invalidvård enligt lagen den 30 december 1946 om invalidvård.

Invalidpenning enligt lagen den 14 juni 1951 om invalidpenning.

II. Förmåner vid sjukdom.

Sjukhjälp från i lagen den 19 juni 1942 om understödskassor avsedda kassor enligt bestämmelserna i vederbörande kassa.

III. Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom.

Ersättning enligt:

Lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring.

Förordningen den 10 december 1948 angående skadestånd för olycksfall vid undervisning.

Förordningen den 10 december 1948 angående vissa skador, som ersätts såsom olycksfall i arbete.

Lagen den 12 maj 1939 om yrkessjukdomar.

Lagen den 22 maj 1942 om skadestånd för olycksfall i vissa frivilliga arbeten.

Lagen den 12 april 1935 om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv.

Brandlagen den 22 juni 1933, § 47.

Lagen den 30 december 1946 om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter.

Lagen den 6 oktober 1939 om olycksfallsförsäkring av personer i sjötjänst under krigstid.

Lagen den 28 maj 1948 om skada, ådragen i militärtjänst.

IV. *Förmåner vid arbetslöshet.*

Understöd från arbetslöshetskassor, som avses i lagen den 23 mars 1934 om arbetslöshetskassor, som äga rätt till bidrag av statsmedel, enligt för dem fastställda stadgar.

V. *Förmåner vid havandeskap och barnsörd.*

Bidrag enligt lagen den 13 juni 1941 om moderskapsunderstöd.

Moderskapshjälp enligt lagen den 31 mars 1944 om kommunala barnmorskor samt upplysning, rådgivning och hjälp, som gives på kommunala rådgivningsbyråer enligt lagen den 31 mars 1944 om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård.

VI. *Barnbidrag.*

Bidrag för barn enligt lagen den 22 juli 1948 om barnbidrag.

Bidrag enligt lagen den 30 april 1943 om familjebidrag.

VIII. *Vård åt nödställda.*

Vård enligt lagen den 1 juni 1922 om fattigvården.

För Island:

I. *Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande samt vid ålderdom.*

Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga enligt folkförsäkringslagen, nr 50/1946, och tilläggslag därtill, nr 116/1954:

Invalidpension enligt folkförsäkringslagen art. 18 och 19 och tilläggs-lagen art. 5 och 29, jfr folkförsäkringslagen, provisorisk bestämmelse 1 och tilläggs-lagen art. 40 samt provisorisk bestämmelse.

Barnpension enligt folkförsäkringslagen art. 20 och 22 samt provisorisk bestämmelse 1, jfr tilläggs-lagen art. 5, 29 och 40.

Makebidrag enligt folkförsäkringslagen art. 38 och tilläggs-lagen art. 5 och 29.

Hjälplöshetstillägg enligt folkförsäkringslagen art. 17.

Sjukkassekontingent enligt tilläggs-lagen art. 24, nr 6.

Särskilt understöd till invalider enligt folkförsäkringslagen, provisorisk bestämmelse 3.

Förmåner enligt lagen nr 78/1936 § 1 tredje stycket och § 6 fjärde stycket, jfr § 8 (proteser).

Förmåner till efterlevande enligt folkförsäkringslagen nr 50/1946 och tilläggs-lagen nr 116/1954:

Förmåner till änkor enligt folkförsäkringslagen art. 35 och 37 samt tilläggs-lagen art. 5 och 29.

Änkepension enligt folkförsäkringslagen art. 36 och 37 samt tilläggs-lagen art. 18 och 29 (inkomstprövad).

Förmåner vid ålderdom enligt folkförsäkringslagen nr 50/1946 och tilläggs-lagen nr 116/1954:

Ålderspension enligt folkförsäkringslagen art. 15 och provisorisk bestämmelse 1, jfr tilläggs-lagen art. 5, 29 och 40 samt provisorisk bestämmelse.

Barnpension enligt folkförsäkringslagen art. 20 och 21 samt provisorisk bestämmelse 1, jfr tilläggslagen art. 5, 29 och 40.

Förmåner till make enligt folkförsäkringslagen art. 38, jfr tilläggslagen art. 5 och 29.

Förhöjning av ålderspension på grund av uppskjutet pensionsinträde enligt folkförsäkringslagen art. 16, jfr tilläggslagen art. 41.

Hjälplöshetstillägg för ålderspensionstagare enligt folkförsäkringslagen art. 17.

Sjukkassekontingent enligt tilläggslagen art. 24 nr 6.

II. Förmåner vid sjukdom.

Läkarhjälp, medicin, sjukhusvård m. m. enligt lagen nr 104/1943 om socialförsäkring kap. III art. 32—41 och tilläggslagen nr 116/1954 art. 23—25.

Sjukpenning enligt lagen nr 50/1946 om folkförsäkring art. 39—44, jfr tilläggslagen nr 116/1954 art. 5, 13—17 och 29.

III. Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom.

Förmåner enligt lagen nr 50/1946 om folkförsäkring och tilläggslagen nr 116/1954:

Sjukhjälp vid olycksfall i arbete enligt folkförsäkringslagen art. 51, jfr art. 85 sista stycket.

Dagpenning vid olycksfall enligt folkförsäkringslagen art. 51—55, jfr tilläggslagen art. 18 och 29.

Lön eller fångstandel till påmönstrade sjömän och fiskare enligt tilläggslagen art. 20.

Invalidpension enligt folkförsäkringslagen art. 56, jfr art. 57, och enligt tilläggslagen art. 18, 21 och 29.

Förmåner vid dödsfall till efterlevande make, barn, föräldrar m. fl. enligt folkförsäkringslagen art. 57 och 58 samt tilläggslagen art. 18 och 29.

Tilläggsförmån vid påmönstrade sjömans och fiskares död enligt tilläggslagen art. 19 och 29.

V. Förmåner vid havandeskap och barnsbörd.

Förmåner vid barnsbörd enligt lagen nr 50/1946 om folkförsäkring art. 34 och tilläggslagen nr 116/1954 art. 12 och 29.

Förmåner vid barnsbörd eller vistelse å sjukhus eller barnbörds klinik enligt lagen nr 104/1943 om socialförsäkring art. 33, nr 4.

VI. Barnbidrag.

Förmåner enligt lagen nr 50/1946 om folkförsäkring och tilläggslagen nr 116/1954:

Allmänna barnbidrag enligt folkförsäkringslagen art. 30—33 och tilläggslagen art. 11, jfr art. 5, 10 och 29.

Förmåner till ensamstående mödrar enligt tilläggslagen art. 11, jfr art. 5 och 29.

Bidrag till barn enligt folkförsäkringslagen art. 20 och 23 och provisorisk bestämmelse 1, jfr tilläggslagen art. 5, 7, 29 och 40.

Barnbidrag till föräldralösa barn enligt folkförsäkringslagen art. 20 och 24 samt tilläggslagen art. 5 och 29.

Bidrag till barn till personer, som äro i fängelse eller övergivit hemmet, enligt folkförsäkringslagen art. 20, 26 och 29 samt tilläggslagen art. 5 och 29.

VII. Bidragsförskott.

Bidragsförskott till ogifta mödrars och frånskilda kvinnors barn enligt lagen nr 50/1946 om folkförsäkring art. 20, 27 och 28 samt tilläggslagen art. 5, 6, 8 och 29.

VIII. Hjälp till nödställda.

Hjälp enligt lagen nr 80/1947 om offentlig försorg.

För Norge:**I. Förmåner vid nedsatt arbetsförmåga, till efterlevande och vid ålderdom.**

Förmåner enligt:

Lagen om vanföra den 19 juni 1936.

Lagen om ålderspensionering den 16 juli 1936.

Provisorisk lag om hjälp till blinda och vanföra den 16 juli 1936.

Lagen om pensionsförsäkring för sjömän den 3 december 1948.

Lagen om pensionsförsäkring för statens arbetare den 30 juni 1950.

Lagen om pensionsförsäkring för skogsarbetare den 3 december 1951.

Yrkesundervisning för och omskolning av partiellt arbetsföra vid institutioner som helt eller delvis finansieras av staten.

II. Förmåner vid sjukdom.

Förmåner enligt lagen om sjukförsäkring den 6 juni 1930.

III. Förmåner vid olycksfall och yrkessjukdom.

Förmåner enligt:

Lagen om olycksfallsförsäkring för fiskare den 10 december 1920.

Lagen om olycksfallsförsäkring för industriarbetare m. fl. den 24 juni 1931.

Lagen om olycksfallsförsäkring för sjömän den 24 juni 1931.

Lagen om krigspensionering för militärpersoner den 13 december 1946.

Lagen om krigspensionering för hemvärnspersonal och civilpersoner den 13 december 1946.

Lagen om olycksfallsförsäkring för arbetare vid norska företag på Svalbard den 27 juni 1947.

Lagen om invalidförsäkring för militärpersoner den 19 juni 1953.

Lagen om civilförsvaret den 17 juli 1953.

Lagen om förmåner vid krigsskada på person den 26 november 1954.

IV. Förmåner vid arbetslöshet.

Förmåner enligt lagen om försäkring mot arbetslöshet den 24 juni 1938.

V. Förmåner vid havandeskap och barnsbörd.

Förmåner enligt:

Lagen om försorg för barn den 10 april 1915.

Lagen om sjukförsäkring den 6 juni 1930.

VI. Barnbidrag.

Förmåner enligt lagen om barnbidrag den 24 oktober 1946.

VIII. Hjälp åt nödställda.**Förmåner enligt:**

Fattigvårdslagen den 19 maj 1900.

Barnavårdslagen den 17 juli 1953.

Lagen om nykterhetsnämnder och behandling av alkoholister den 26 februari 1932, § 12.

Detta slutprotokoll träder i kraft samtidigt med ovannämnda konvention och skall hava samma verkan och varaktighet som konventionen.

Slutprotokollet skall vara deponerat i det danska utrikesministeriets arkiv och bestyrkta avskrifter skola av det danska utrikesministeriet tillställas var och en av de fördragsslutande ländernas regeringar.

Till bekräftelse härav hava de respektive fullmäktige undertecknat detta slutprotokoll.

Som skedde i Köpenhamn i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Sverige och en för Finland, den 15 september 1955.

*John Ericsson**Johan Strøm**T. Leivo-Larsson**Steingr. Steinþórsson**Gudmund Harlem*